

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen,
Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám.
Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

I. évfolyam. 161. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hónap 1 korona,
negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hónap
1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Szombat, december 7.

A béke-smokkok.

Hol vannak a béke nagynevű propagálói? Hol vannak a nemzetközi békegyűlések elokvens szónokai? A Nobel-díjas nagy urak! Az öt nyelven hazudozók! Az érdemjelek után futkosók! A világsajtóban szereplők! Hol vannak? Hova bujtak a béke-smokkok? Az idő ráczáfolt az egész nagy béke-ostobaságra. Évtizedekig bolondították a világot a békeakcióval, nemzetközi egyesületet szerveztek, gyűléseket tartottak, szónokoltak és cikkeztek. Hágában békepalotát építettek és az eredmény: amikor háboru van, vagy háboru készül, úgy hallgatnak a béke-smokkok, mintha megnémultak volna az első ágyudőrejtől való ijedségükben.

A most lezajló nagy események azt igazolják, hogy a béke eszméje csak addig népszerű, míg a népeknek nincs okuk a háborura. Igaz, hogy a mai kultúremler elitéli az öldöklő emberpusztítást és perhorreszkálja azt, hogy embervérrel pecsételjék meg jogait és vivják ki akarataikat a nemzetek igaz, hogy ez brutális, sőt barbár dolog. Mennyivel szebb volna, ha összeülne a legfelsőbb tanács abban a pompás hágai palotában és finom diplomáták, előzékeny, sima modorban folyó, magas színvonalu vitaközásban tárgyalná meg a nemzetek igazait és hoznána elfogulatlan, igazságos ítéleteket, melyeket szívesen fogadna e vértelen háboru győzője és legyőzöttje egyaránt. Valóban szép volna ez így. De hol van az igazság, a belátás, a megértés a diplomáciában? És főleg hol van benne az egyenes őszinteség? Csoda-e hát, ha nem akad peres fél, mely erre a Jánuszfejű bíróságra bízna a maga igazát?

Valljuk be őszintén, a világbéke eszméje megbukik abban a pillanatban, amikor aktualitást kölcsönöznek neki a világesemények. Az emberiség sok ezer esztendő történelme tanítja ezt így. Az emberiség folyton változtatja kultúráját, életmódját, szokásait, de az ősi

ösztönök, ősi indulatok azonosak maradnak évezredek át. És ez az ősi indulat készíti arra az embert, hogy harczba szálljon azzal, aki utjában áll cseljének, vágyainak, érdekeinek. Minden háborunak meg volt a maga szürke anyagi oka. Dinasztiai, országok, népfajok nagy érdekei ontották mindig a tengernyi embervért. Az erősebb, ha valamiben hiányt szenvedett, legyőzte a gyengébbet, hogy elvegye tőle azt, amire szüksége van. Az a kétszáz ezer ázsiai lovas Árpád vezérlete alatt azért igazta le ezer év előtt a szlávokat, hogy megfelelő, új otthont szerezzen magának bércezes-völgyes Pannónia földjein. Egy évezred zajtott le azóta, hatalmas kurtunóp alakult ki az ázsiai honfoglalóktól, de az utódokban, bár győtri őket a kultúra, a világszemlélet, a neuraszténia és sok más európai nyavalya, ugyanaz a harci tűz lobog ma is, ha adódik rá alkalom — mint amelyik Európába hozta őket ezer év előtti csataválságaikban.

Ez az igazság, ez az emberi őstermészet, melyben egyek a világ összes nemzetei és népfajai. Ez az igazság, nem pedig az, amit az indulatok szunnyadása idején a béke-smokkok diktálnak. Szegény nagyképű és nagyhangu rajongói a világbékének. Ott ülnek ők most a sutban és nem találják meg önmagukat. Hol vannak? Miért hallgatnak és miért nem szállnak harczba a háboru ellen? Miért nem szereznek érvényt magasztos eszméiknek? Azért, mert ezek az eszmék nincsenek beleplántálódva az emberek szívébe. Azért, mert ezek az eszmék szépek és megszívlelendők a tudományos előadásokon, de halomra dőlnek abban a pillanatban, mikor hatalmas tömegek életérdekei kerülnek egymással ellentétbe. A fajfentartási ösztön, az élet ösztök sokkal hatalmasabb lánggal lobog a nemzetekben, mintsem hogy elfolytható volna a béke-smokkok fényes elokvenciájú szónoklatainak hideg vízével. És ebben rejlenek a világbéke

apostolainak tragikuma, ha ezek a béke-hirdetők apostolok volnának, nem pedig alapostolok. Mert az apostolok alkalmadtán vértanukká váltak, életük kockáztatásával sikra szállván az igazság eszméiért.

A béke-smokkok azonban csak alapostolok, kik az első harczizajra elkotródnak a fórumról és elteszik szépen más időkre szépen csengő igéiket és biztos rejtekükbe meghuzódva várják a jobb idők elkövetkezését. Ezért többé nem törődik velük senki, ezért nem veszi többé őket komolyan senki.

Belgrád ellenünk készül. Répek a szerb fővárosból.

(Belgrádi levél.) A magyar vasutasoknak Indiánál fehér jelzősávot kell tenniük a sapkájukra. Olyanok, mint nagygyakorlatokon az «ellenség.» Kell ez a fehér sáv, hogy este a magyar katona, aki töltözött szuronygal és élesre töltött puskával vigyáz a Száva partján és a Duna mentén, tudja, hogy jó barát, a magyar állam szolgája az, aki fehér jelzősávalal közlekedik.

A magyar vasutasoknak nem szabad elhagyni Belgrádban az allomás épületét, mert a hangulat a szerb fővárosban olyan, hogy nem tudni, melyik pillanatban akad egy elvakult szerb, aki megunja a diplomaták huza-vonáját, megkezdi a háboru s belelő, vagy agyon szurja a magyar vasutat, aki egy órával előtt talán municiót, vagy katonát hozott a szerb hadseregnek. Nem csoda hát, ha olyan híreket beszélnek, hogy Belgrádban még a vasútportás is Mannlicherrel és 300 éves tölténygel van felszerelve.

Belgrád hangulata a háboru vágyától izzó. Az iskolákban nincs előadás, mindenütt sebesült katonákat épölnak; a kávéházak és vendéglők egy részét is kórháznak rendezték be. Azoknak, akik nem katonák, még nem elég a vér, ami ott lenn Kumanovó, Üszküib, Csataldzsa körül folyt. Az intelligencia is azt mondja:

Névjegyek gyorsan és jutányos árban készülnek Horovitz Zsigmond könyvgyűjteményében Darabos-u. 7.

— Ha a mi katonáink véreztek, folyjon a svábok vére is.

Itt készpénznek vesznek minden hirt, amit tulzó rémlátás a délvidéki szerbek mozgólódásáról mond. Arra számítanak, hogy a magyarországi szerb városok segítenek majd nekik a háboruban.

Ezekkel hajos megértetni, hogy a mi szerbeink nem kérnek Petár király uralmából s egy bácskai szerb gazda aligha menne el Belgrádba miniszternek.

A szerb főváros nagyon komolyan készül a háborúra.

— Megyünk titeket fölszabadítani, ahogy a török iga alól megszabadítottuk testvéreinket, — így beszélnek a belgrádiak s az a néhány magyar, aki Belgrád utcáin, a Hotel Meczkau füstös kávéházában megfordul, jól teszi, ha nem mondja meg, hogy nem kérnek ebből a fölszabadításból, okos ember nem vitatkozik ezekkel az izzó tekintetű, a nem vért diadaloktól s saját önhittségüktől megmámorosított emberekkel.

A szerb főváros népe bőbeszédű s maga csinálja a haditerveket.

A török háboru előtt és a háboru alatt — így mondják a kévéházi stratégiák — kitűnő szolgálatot tettek a komitácsiak. Ezek a szervezett bandák, amelyek gyilkolták, gyújtogattak, bombákat dobáltak, épületeket robbantottak. A magyar falvakba és a szerbeklakta városokba is jut majd ilyen komitációs banda s ha kitör a háboru, az éjszaka sötétjében fölgyújtott, fölrobbant középületek fénye mutatja a szerbeknek az utat.

Csak az a fantazia bizhat abban, hogy a magyarországi szerbek beállnak a komitációs bandákba, amely történeteket mesél, hogy a behívott magyarországi szerb tartalékosok ilyen nyilatkozatokat tesznek:

— Felvesszük Ferencz Jóska ruháját, de Petár királyért fogunk benne harcolni.

Mert Belgrádban ilyemiről is tudnak. Me-

sélik az aféle számításokat, hogy Ujvidéken, Péterváradon sok szerb anyangyű katonát lőttek agyon, sokat csuktak be, amiért nem akart bevonulni s azért, mert nyíltan kijelentette, hogy Péter király mellett és szerb testvéreiért küzd.

Ezekből a hírekből természetesen egyetlen szó sem igaz, de veszedelmes volna Belgrádban cáfolgatni, mert a svábát, aki nem lelkesedik a lelkesedőkkel, könnyen veszedelem fenyegetheti itt.

A szerbség háborus kedvére és hangulatára jellemző az a temetés, amely tegnap délután ment végbe a belgrádi vasúti állomáson. Egy hadnagyot temettek, aki a samau katonai kórházban halt meg s holttestét hazahozták Belgrádba.

Délután 1 óra 52 perckor érkezett meg a belgrádi állomásra a szabadkai gyorsvonat, 2 órára volt jelezve annak a vonatnak a bejövetele, amely a holttestet hozta.

Ott maradtunk az állomáson. A vonat megérkezett. A koporsót leemelték. Egy fehérhajú matrona s egy gyönyörű szép, kissé kövér, piros arcú lány jött utána. Mind a kettő könnyezett, de azért úgy létszott, mintha élveznék azt a részvétet és azt a népszerűséget, ami a halott hős révén nekik kijutott. Az elhalt édesanyja és nővére voltak.

Amikor a koporsót leemelték, ráerősítettek az elhalt hadnagy dízsákóját és kardját. A koporsó födelét krizantém borította. Az első gárdaezred zenekara játszott, a nagyszakállu szerb pópák énekeltek s a hangzavart növelve tömeg ordította. Az indulatos kiáltások ellenünk irányultak, a dühös tekintetek felénk meredtek, akik — néhányan magyarok — egyedül voltunk igazán meghatottak abban a sok száz főnyi tömegben, amely a halott koporsóját körülállta...

A szerbek a magyar forradalom idejében

— Az «Uj Debreczen tárczája» —

A magyar kormány, nehogy a Bácska teljesen magára maradjon, Szegeden és Szabadkán hagyott hátra csekély számú haderőt; így tehát a magyarok, kiknek Eszék föladása után csak Pétervárad maradt hatalmukban, csupán védelmi állapotra voltak kénytelenek szorítkozni.

Ere a szerbek, kiket akkor csak rácoknak neveztünk, mindenféle jelölőblékat tűztek ki ezen fölirattal: «Uj Szerbia.»

Damjanics, értesülvén erről, azt mondta, hogy ezekre az okiratokra majd ő fogja rányomni a pecsétet.

Csak hogy ő más vidékeken vitta a szabadságharcot s így szomorú napok borultak a bácskai magyarok fölé.

Theodorovics szerb hadai viszonyu garázdálkodást vitték végbe. Mint nekivadult hiénák rohantak a védtelen magyarokra, zordon éjszakákon nyakukra gyújtva a falvakat, a lakosokat szétkergették; akik pedig el nem menekültek, azokat legyilkolták.

A legkegyetlenebb sors Zenta városát érte. Ott valami Trifkovics nevű őrnagy, mint egy második Dioklécian gyakorolta a szörnyű emberkirzást minden nemét.

Számtalan embert élőtlátra köttetett alájuk pedig máglyákat gyújtott. Akiket a tűst és a tűz meg nem ölt, azokat másnap bunkókkal verette agyon.

Trifkovics azután csapatonként hajtatta ki a lakosokat a városból. Ott sorba lövette őket. A kivégzettek fejét az életben maradt magyaroknak kellett levágni. Volt ra eset, hogy itt az apja, tért a felesége fejét volt kénytelen lemetszeni.

Ezek a kegyetlen kivégzések hat héten keresztül folytak. Utóbb már nem találtak főt

akasztásra. Ekkor aztán a templom előtt álló keresztfára huzták föl az áldozatokat.

Mindjárt az első napokban kétezernél több magyar vértett el a legembertelenebb módon s ekkor az az örült gondolata támadt a vérszomjas Trifkovicsnak, hogy lehoztatja a városba a lemészároltak fejét s ezekkel rakatja körül a zenta szenthéromság szobrát.

A városban maradt szerb lakosság erre könyörgve, rimmankodva járult a kegyetlen vadállathoz, mire az kiadta a parancsot, hogy a már oszlásnak indult emberfők közös sirban eltakarítsanak.

Azt is megfette, hogy meztelenre vetkőzött embereket övig a földbe ásottt és az ekét nekieresztve, azok husát és tagjait a szántóvassal leszakította. Máglyákat rakatott és a megköltözött magyarokat elevenen az izzó parázsba dobatta.

Hogy a szerbek a magyarokat fosztogatták és kirabolták, az magától érthető. Ha valakinek a kezén gyűrűt láttak és rögtönében nem tudták lehuzni, annak az ujját egyszerűen levágták.

Ilyen levágott ujjakat magam is láttam 1849-ben. Benn voltam éppen Subáky Ferencz aranyműves boltjában, a Váci-utcán, amidőn négy szerb szerezsn belépett és azt kérdezték, hogy vesze-e aranygyűrűt. Subáky, aki Budán lakott, ahol házja és szőlői voltak, az ottani szerbekkel gyakran érintkezvén, nyelvüket értette, — azt felelte, hogy igen! Mire eggyük, egy marcona alak, kegyetlen mosolylyal egy marék gyűrűvel ellátott emberujjat vett ki a társnyájából és azokat az asztalra dobván, két forintot követelt éretlük.

Az aranyműves gyorsan kivett a fiókjából két forintot, mert attól tartott, hogy még ki is rabolják, az ujjakat pedig, talán négy volt, az egő kályhába dobta.

Akik

nem térnek vissza.

A debreczeni bolgár telep háborus lakói.

Amikor a Balkán hamuval letakart parazsa valahonnan levegőhöz jutott s füstölögni kezdett, utnak indultak a debreczeni bolgárok is. Otthon tarisznyát akasztottak a nyakukba, amelybe szalonna helyett patronokat raktak, puszkát a vállukra s ily dúsz felszereléssel hamási nem is, de annyit valószínűleg nyertek, hogy félmeternyre a föld alatt mérszréteggel vannak bevonva valahol Drinápoly vagy Kirkkilissze környékén. Azóta a piacokon szünetel a bolgárok taika kocsija körüli csoportosulás, a sárgarépa és petrezselyem árai is parin alul állanak s bizony ma hónap már nem lesz egy bolgár sem, aki zöldségféléket áruljon a debreczeni piacokon.

Érdekelt, hogy mi lett a bolgárokkal. — Egyszeren bolgért, mint valami nagyon is előretolt előrsöt találtunk a zöldséges földeken. Ugy látszik, nagyon rátért az idei termésre, a nagy drágaságra s úgy látszott, hogy minden inkább érdekli, mint a csatározásai szuronyharcok a konstantinápolyi bevonulás s a lüleburgészi vérpatak. Egészséges, fiatal legényember, a háboru iránt val ókváncsiságot csak néhány vállról odavetett szóval elégíti ki s tovább beszél az időjárásról s a csizmatalpalásról.

— Hányan maradtak Debreczenben?

— Csak az asszonyok, meg a gyerekek. Ezért a csizmaért is hét forint huszat fizetem, de igaz is...

— Hát valami értesítés, vagy levél nem jött a háboruból?

— Csak egy levél jött, abban is azt írták,

A szerbek különösen az asszonyokkal bántak iszonyu, vadállatias módon. Füleiket, orrukat, k ebleiket megcsontították. Téli időben pörére vetkőzve kutakhoz kötözték és időről-időre vízzel leöntvén, jégbe fagyasztották.

A szerb mozgalomnak éltető eleme, mint tudjuk, Raajsics pátriárka volt. A nagyravágú, büszke főpap ügyes, fortélyos eszélyességével roppant fölényt tudott gyakorolni a szerbek fölött, kiket, röviden szólva, üstöküknél fogva tartott.

A szerbek az anyaországtól el akartak szakadni és Vojvodina név alatt a Bácskából saját államterületet képezni.

Ezért fegyverkeztek, ezért készülődtek, s ezért gyülekeztek legelsőbb Szent-Tamás körül, ahol a rég római seregek felhasználva és megerősítve, majdnem bevehetetlen pozíciót készítettek, melyet tizennatezer fanatizált fegyveres szerb védelmezett.

A honvédek gyakori ostromot intéztek Szent-Tamás ellen, de mindaddig sikertelenül, míg nem Perczel Mór vette át a vezérletet.

Perczel, kinek hadereje alig haladta meg a hóromezret, 1849. március 17-én vette át a parancsnokságot, aki azután véres küzdelem közt, április 3-án el is foglalta Szent-Tamást.

A gazdag és szép város pedig estefelé korombanított, földélnélküli csonka falaival gyászos látványt nyújtott a kietlen sivatagban.

A szerbek ezreinek eltakarítása nem csekély munkát adott a magyaroknak, meg kell azonban vallani, hogy hősiesség halállal lakoltak iszonyu tetteikért.

Ha az ember most olvas a szerbek kegyetlenkedéseiről, bizony be kell látnia, hogy a hatvan és néhány évi közművelődés egy cseppet sem fogott rajtuk.

H. I.

hogy már sokan megharag közlünk. Azt írják, hogy jól érzik magukat, de azért szeretnék hazajönni, csak nem engedik őket.

— A debreczeniek és környékiek közül is baltak meg sokan?

— Hát ha meghaltak, meghaltak. Azért mentek oda. Én is mentem volna, csak engem nem vettek be katonának, amikor soroztak.

— Most jelentkezhetett volna újból, vagy nem akart elmenni?

— Valakinek itthon is kell maradni, hogy mire hazajönnék a többiek, ne legyen kár semiben.

Mire a többiek hazajönnék... Ugy látszott, nem igen hiszi el, hogy a golyónak mind-egy kibe ütökzik, ismerős-e vagy rokon, jóbarát, vagy ellenség.

— Mit gondol, győznek a bolgárok?

Talán ostobának tartotta ezt a kérdést, mert bizony nagyon lenézőleg mért végig, aztán kellenül, de vak bizalommal zavartan felelte:

— Persze, hogy győzünk. Tudtam én azt már a háboru előtt is, hogy győzni fogunk. Most már bizonyos, hogy győzünk.

— Magának van valami rokona a harc-téren?

— A testvérem meg az apám vannak ott, de azoknak nem lesz semmi bajuk, mert vigyáznak magukra és mire megjönnek, kifestem a szobánkat, hogy...

— Mi lesz az elhunytak családjával?

— Majd dolgozunk, aztán megélhetnek.

... Dolgoznak és megélhetnek...

A politika.

Kivételes törvények.

Az országgyűlésnek címzett munkapárti értekezlet a fegyveres kordon mögött szörnyű komoly munkát végez, talán ostort fon lángostort, mellyel megkorbácsolja nem a világot, mert ez talán mégis sok volna, hanem csak Magyarországot, amelyet már eddig is alaposan tönkre silányított felrugta az alkotmányt, megszüntette a jogrendet s mindezeknek a helyébe oda ültette az erőszak rendszert.

Most a mozgósítás esetére kivételes intézkedésekről szóló törvényjavaslatot fogadnak el egyhangúlag.

Tehát idáig jutottunk. Az erőszak fokozásában a non plus ultrát a miniszterelnöknek a kivételes intézkedésekről szóló javaslata képezi, mely nem csupán politikai körökben, hanem szélesebben az egész országban általános megdöbbenést keltett, mert a hadi statáriumról szóló javaslat valóságos drákói alkotás, amely egy csapásra megszünteti a polgári alkotmány minden biztosítékát s osztrák katonai uralmat helyez a társadalom, az egész ország fölé. Ezzel a dicső törvényjavaslattal valóra válik Bécs legszebb álma: a centralizmus, a gesamtmonarchie s egy bekövetkező mozgósítás alkalmával osztrák generális kézre kerül Ausztriával együtt Magyarország is.

Ezek a rendkívüli törvényjavaslatok nemcsak a külfölddel viselendő háboru esetére függetlik fel az alkotmány sarkalatos alaptételeit, hanem módot adnak a kormánynak arra is, hogy ezt a rendkívüli hatalmat — amit e

javaslatok reá ruháznak — a háborus készülődés nélkül is igénybe vehesse és azt bármikor az alkotmányosság ellen fordítsa.

Ezek a törvényjavaslatok lefüggesztik a gyülekezési szabadságot, tehát sem népgyűlést, sem értekezletet nem lehet tartani; elkorlátozzák a sajtószabadságot, a törvényhatóságok autonómiáját, hogy sehol se lehessen tiltakozni az abszolutizmus ténykedései ellen; lefüggesztik az esküdtbíráskodást, a törvényhozás budgettjogát, szóval mindazt, amit alkotmánybiztosítóknak szoktunk nevezni, tehát ezek a javaslatok nem annyira a külföldnek, mint inkább az alkotmányunk üzennek háborut. Ezt még súlyosítja az, hogy a törvényjavaslat a kormányt hatalmazza fel annak a megállapításával, hogy mikor van helye a törvény életbeléptetésének, vagyis az országgyűlést nullává súlyesíti és ennek jogait mind a kormánynak ruháztatja, ami nem egyéb, mint a kormány imperializmusa.

Ez hát igazi statárium, mely az abszolutizmust törvénybe iktatja.

Lesz-e háboru?

A külügyi helyzet.

A külügyi helyzetről tudósítók a következő értesítést küldi:

— A külügyi helyzet képe ma abban a körülményben bontakozik ki, hogy bár valamennyi nagyhatalom békeszeretetének kétségtelen jeleit adta, ennek dacára sem mult még el a háborus veszedelem. Ennek a körülménynek magyarázata az, hogy Szerbia legmerevebb álláspontra helyezkedve, még ma is azt reményli, hogy Oroszországot besodorhatják a háboruba az esetben, ha Szerbiát egy más hatalom megtámadná. A szerb felfogásnak támogatéka tudvalevőleg az a ténykedés, amelyet Hartwig belgrádi orosz követ fejt ki; valamint az a körülmény is, hogy Oroszország még nem adott olyan nyilatkozatot, amely azt mondaná, hogy Szerbia csak diplomáciai segítségre számíthat Oroszország részéről, nem pedig esetleg fegyveres támogatásra. Eféle vagy ehéhez hasonló nyilatkozat még nincs és nincs semmiféle kétségtelen bizonyíték arra, hogy Oroszország így gondolkodnék. Pétervári hírvetelések ugyan azt mondják, hogy az orosz kormány békeszerető és Oroszország feltétlenül tenn akája tartani a békét. Hogy mit jelentenek és mennyit érnek ezek a kijelentések, azt legjobban bizonyítja az a tény, hogy Belgrádban semmiféle hatást nem keltenek. De ha konyolnak is ezek a pétervári hírek, a mi politikai életünk és egész közvéleményünk meg-egyeznek abban, hogy az orosz békeszeretete mi nem honorálhatjuk még további engedékenységgel és elnézéssel, mert a mi engedékenysé-
günk teljesen kimerült már, mi egy lépéssel se mehetünk tovább és kötelességünk oda-hatni, hogy azok a megterhelések, amelyek az utóbbi években idegeinket, pénzügyeinket és gazdaságunkat Szerbia részéről érték, végképpen megszüntetessenek. Amíg nincs az a bizonyosságunk, hogy ilyen kellemetlenkedések, ilyen felfordult állapotok vissza nem térnek többé, mint ahogy rövid időn belül háromszor is megtörtént: addig meg nem nyugodhatunk és a kormánynak minden népe szinte követeli és követelni fogja, hogy a szerb szeszélyeskedés-

nek vessünk véget egyszersmindenkorra; a barátságos szavakban ne higgyünk többé s egész Európa szemellettára szüntessük meg azt a politikát, amely határainkat nyugtalanítja és veszélyezteteti s állítsuk helyre határainkon a tartós békét és nyugalmat. Amit mi a béke érdekében megtehetünk, azt megtehetjük. Európán most a sor, hogy békés intenciót érvényesítse és Szerbiát kiábrándítsa a mi gyöngeségünkbe vetett reményeiből.

Az a hír, hogy Hartwig belgrádi orosz követ lemondott állásáról, nem igaz. Belgrádból egyre-másra bocsátják világgá ezeket a hazugságokat, amelyeknek célja: a külföldi közvéleményt ellenünk hangolni és hamis következtetésre bírni. Azért hát nem kell hitelt adni sem ennek, sem az ilyentajta híreknek.

Színház.

1912. december 6-án, pénteken, B) bérletben:

MINISZTERELNÖK.

Komédia 3 felvonásban.

Személyek:

Benke Déniel — Szabó Gyula.
Benkéné — Kiss Mariska.
Gróf Bercey Rezső — Szilágyi Ernő.
Grófné — Uti Gizella.
Dr. Vas Jenő — Lajthay Károly.
Kalmár — Kovács Károly.
Grünfeld — L. Farkas Pál.
Linka — Vajda Ionka.
Mari — Vámos Gizi.
Házmester — Szakács Árpád.
Újságíró — Perényi Kálmán.
Rendőrtiszt — Kállay Károly.
Mentő orvos — Kiss Imre.
Venczel — Pethő Pál.
Ügynök — Szászhalmy György.

Béli műsor:

Színház: **Miniszterelnök, Komédia. C)**

Éjreli: **Vadászok és a Császár, Operetta.**

Művészek helyszíne: **Béricszék.**

Vadászok este: **Miniszterelnök, Komédia.**

SZÍNHÁZI HIREK.

«A Farkas», Molnár Ferencz játékára készül most társulatunk vigjátéki személyzete. Nem lesz érdektelen, ha leközzöljük, hogy mit írt maga a szerző darabjáról: «Azzal szeretném kezdeni, hogy «A farkas» csak az én szememben vigjáték, de a budapesti színházi terminológia szerint nem az. Már megszoktuk, hogy minden francia bohózatot vigjátéknak neveznek, s ebből folyik az, hogy a közönség a «vigjáték» szót látva a színlapon, azt mondja: «ma engem a szerző meg akar nevetetni.» Így a szó, amelynek eredeti francia értelme a «comedia» valami emelkedettérett, valami nobilisabbat jelentett, s amelynek német formája, a Komödie, még ma is a magasabb vigjáték megjelölésére szolgál, nálunk elvesztette eredeti értelmét. «A farkas»-nak nem az a célja, hogy a közönséget télnyolctól féltizig nevettesse. — Mégis vigjátéknak, játéknak kellett neveznem. Mert mikor aggodva — a munkát nagyon szeretve, de tőle kissé mégis félve — irattam, azt szerettem volna, hogy egy színpadra írott vers legyen belőle. Egy melódia, amely harmadtól óráig muzsikál. Sem a társadalmat nem óhajtja ostromozni, sem a komikumot nem óhajtja kiolvasztani az életből ez a szerény munka. Egy csöndesen éneklő kis meleg nótá-

szertne lenni ez a szindarab, egy olyan kis itt-ott nekilendülő, hol citra, hol egyszerű nőta, amelynek csak egy ambíciója van s ez az, hogy még egy kicsit tovább muzsikáljon az emberek szívében, még akkor is, amikor már kimennek a színházból. Legalább a legközelebbi vendéglőig.»

Vasárnap! előadások. Vasárnap két előadás lesz. Az első délután 3 órakor lesz állított helyárrakkal. Színre kerül a «Tengerész Kató» nagyoperett. — Esté rendes helyárrakkal «Miniszterelnök» nagyszerű komédia.

Református tanítók délutánja.

Impozáns, fényes műsorból álló délutánt rendeztek a református tanítók a «Kálvineum» javára tegnap délután a «Bika» szálló dísztermében.

Előkelő nagyszámú közönség töltötte meg a dísztermet. Ott láttuk Debreczen város színe-javát.

A műsor felőt 3 órakor vette kezdetét Rácz Károly és fia zenekarának gyönyörű nyitányával.

Nagy taps hangzott fel, mikor Balla Bertalan dr., a szimpatikus fiatal rendőrfogalmazó jelent meg a pódiumon és óriási hatás mellett művészi elszavalta K. Tóth Kálmán gyönyörű költeményét, «Az élő szobor» címűt, melyet erre az alkalomra írt. Viharos taps volt a jutalma, ami nem is talán, hiszen Balla Bertalan dr. Debreczen legkiválóbb szavalóművésze.

A ref. tanítóképző intézet énekarának szép éneke után Balthazár Dezső dr. ref. püspök gyönyörű alkalmi beszéde következett, melyet siri csendben, feszült figyelemmel hallgatott minden teremtett lélek, aki csak ott volt.

Ezután Nagy András adott elő nagy tetés mellett népdalokat, mely után Simon István humoros felolvasása következett, mely általános derűtségben tartotta a közönséget.

Majd T. Halácsi Margit zongoraművészette változatossá a műsört magas művészi színvonalon álló zongorajátékával.

Jánosi Zoltán olvasta fel ezután legújabb verseit, melyeket nagy tapssal fogadott a közönség.

Utána Császár Mária énekművész gyönyörű, felséges énekszámai következtek. A «Rózsa áriá»-t énekelte a «Figaró»-ból, továbbá Tarnay «Hayd»-jét.

A felzúgó hatalmas tapsvihar után Kaszay Károly, a szintársulat kiváló művésze adott elő frenetikus hatás mellett egy magánjelenetet, amely után csak úgy tombolt a közönség elismerése jeléül.

Utána Jánosi Antal, F. Kovács Antal harmoniumkíséréte mellett énekelte «Szabolcska»-t «Disceret»-ét nagy hatás mellett.

Végül Kiss Ferencz teológiai tanár magas színvonalon álló, költői lendületű záróbeszéde fejezte be a kitünően sikerült délutánt.

Modern és a legjobb

VILLAMOS
berendezések

rendelje meg

Földvári-nál

üzleti telefon 168 gyári telefon 816.

Tanuló felvétetik.

Komor a helyzet.

Szerbia készülődik. A helyzet.

Ugylétszik Szerbia tényleg egyedül maradt. Oroszország, amint sok oldalról és teljesen elütő oldalokról jövő értesítések számolnak be róla, abszolút nem támogatja Szerbiának az Adriai-kikötőre vonatkozó követelését. De bár a helyzet így áll, a háboru veszedelme éppenséggel nem mult el fölöttünk, sőt jobban kísért ma, mint amennyire az utóbbi napokban kísértett. A monarchia helyzete változatlanul komor. A balkáni harctéren csönd van. A béke suhan már a harcterek fölé, amiket vértrel losoltak még pár nap előtt. A békefeltételek hír szerint már meg vannak állapítva és azok Törökországra nézve váratlanul kedvezőek. Göllőországgal még áll a harc. Ő nem vett részt a fegyverszünetben és ma teljes erővel lépett hozzá a harchoz.

Az eseményekről alábbi jelentéseink számolnak be:

Szerbia megfenyegetése.

A «Kölnische Zeitung» hiteles bécsi forrásból a következő szenzációs információt közli:

«Mintén Szerbia folytatja halogató taktikáját és orosz részről semmi jele sem mutatkozik annak, hogy a német birodalmi kancellár beszédének hatása alatt az orosz kormány mérséklethez fogja inteni Szerbiát, Ausztria-Magyarország elhatározta, hogy nem halasztja tovább a döntést és Szerbiával olyan megoldást keres, amely biztosítéka lesz annak, hogy a kis szomszéd állam ezertul nem fogja zavarni és veszélyeztetni a monarchia gazdasági életét. A gyors megoldás már csak azért is halaszthatatlan, mert a monarchiának nagy anyagi áldozataiba kerül a mostani állapot fenntartása.»

A prizrendi vizsgálat.

Bécsből jelentik: December tizenharmadikán kezdődnek meg a londoni béketárgyalások és így monarchiánk és Szerbia konfliktusának ama kérdéseiben, amelyek az adriai kikötőre és Albánára vonatkoznak, e hó közepéig aligha történik valami nevezetes fordulat. Jelenleg aktuálisabb Prohászka konzul ügye, amelyre nézve — mint már jelentettük — megkezdődött már a helyszíni vizsgálat Prizrendben.

Szerb csapatösszevonások.

Belgrádból jelentik: A hadügyminisztérium visszarendelte a harmadik és negyedik hadtestet. Ezeket a csapatokat is Kragujevac környékén fogják koncentrálni, ahol megerősített katonai tábor van.

Oroszország és Szerbia.

Belgrádból jelentik: A helyzet nem változott meg, jóllehet az összes hatalmak, köztük Oroszország is, azon fáradoznak, hogy a szerb kormányra békés értelemben hassanak.

Bulgária Szerbia mellett.

A berlini Deutsche Tageszeitung értesülése szerint Szerbia és Bulgária között külön egyezség jött létre, amelyben Bulgária arra köte-

lezte magát, hogy abban az esetben, ha Ausztria és Magyarország Szerbiának háborút üzen Bulgária Romániát megfogja támadni.

Románia és Bulgária.

Szófiából jelentik: Csataldzsából vajó vizsztatérése után Danev szobranje-elnök külön megbízással Bukarestbe megy, ahonnan mint a bolgár kormány meghatalmazottja Londonba utazik, hogy a béketárgyaláson részt vegyen.

Megvannak a békefeltételek.

Konstantinápolyból jelentik: Konstantinápolyban azt hiszik, hogy elvben már a békefeltételek is készen vannak és hogy a drinápolyi vilajet Dedeagacsca a törökök marad és hogy Bulgáriának meg kell elégednie az Istranza hegyégtől keletre elterülő partvidékkel. Macedónia és Albánia autonómiát kap, Szaloniki pedig nemzetközi kikötő lesz, amilyen Tanger.

Szófiából jelentik, hogy Bulgária jövődő határát a Marica és Ergeni folyók fogják alkotni. Csorlu bolgár határállomás lesz.

Folyik a görög-török háború.

Konstantinápolyból jelentik: A török béketárgyalók tegnap külön tárgyaltak a görög delegátusokkal, de ez a tárgyalás eredménytelen maradt. Resid basa és Ali Riza bég tegnap délután öt órakor visszaértek Konstantinápolyba és magukkal hozták a fegyverszünet megkötéséről szóló jegyzőkönyvet, amelyet a felek aláírtak, de hír szerint nem eszelték ki őket. A miniszteri tanács Görögországnak a szigetek és Janina dolgában elfoglalt álláspontjáról tanácskozott. A nagyvezérhez közelálló körök jelentik, hogy a görögökkel való tárgyalás még nem szakadt meg és hogy a törökök velük is külön egyezséget akarnak kötni.

HIREK.

— **Presbiteri gyűlés.** A debreczeni ref. egyház presbiteriuma vasárnap délelőtt fél 11 órakor gyűlést tart. A tárgypontok több jainak a következők: Néhaj Komlóssy Arthur helyének betöltése. Horkay Margit megválasztott tanítónő meghívása. A bölcsészeti szakra tett 100.000 koronás alapítvány 5 százalékos kamatának folyóváltétele. Sass Béla és Tóth Károly tanárok fizetésének a főiskolai pénztárba való folyósítása. Főisk. szenior fizetésének emelése. Az ösztöndíjosztó bizottság jelentése a dijak kiadásáról. A zalaegerszegi ref. fiók egyház kérvénye templomsegély iránt. Az egyházkerület végzése Kiss Ferencz teológiai és U. Szabó Gyula gimnáziumi tanárt választásáról. Harangozók drágasági pótléka stb.

— **Az izr. hírk. tagok figyelmébe.** Értesítjük a t. tagokat, hogy Chanuka szombatján a Deák Ferencz-utcai izr. templomban az «Izr. Ifjak Dalköre» közreműködésével tartandó istentisztelet ideje a következő: Ma, péntek este háromnegyed 4 órakor; holnap, szombaton d. e. 9 és d. u. egyneked 4 órakor. Hétköznapokon reggel háromnegyed 7 és este háromnegyed 4 órakor.

— **Szerencsétlenül járt aggastyán.** Igazán megrendítő baleset érte ma Kiss Imre 81 éves menhelyi ápolót, amint az után nehézkesen vonszolta megfáradt testét. Elcsuszott és oly szerencsétlenül esett, hogy karját kitérte s lábán is megsérült. A szerencsétlen öregot a kórházba szállították.

— **A kamara újabb közgyűlése.** Egy órával tegnapi közgyűlésének lezajlása után érkezett a kamarához a pénzügyminiszter sürgős rendelete, melyben felhívja a kamarát, hogy a jövedelemadó-kivető bizottságok megalkotása végett egész kerületét felöltve ejtse meg és pedig teljes ülésben választásait, minden adó-kivető bizottságba 2 rendes és 2 pótagot választva. A kamara kerületében 87 adó-kivető bizottság van. A kamara a rendelet folytán 15 napon belül valószínűleg rendkívül közgyűlést tart.

— **Marólygot ivott.** Ma délelőtt Klein Sándorné 22 éves férjzett nő Garay-u. 16. sz. alatti lakos, lakásán térje távollétében marólygot ivott. Amikor az udvarbeliek észrevették az iszonyu kínokbanleterengő asszony borzalmas tettét, előtelefonáltak a mentőket, akik rögtön beszállították a kórházba, ahol gyomormosást alkalmaztak. Tettének oka felől semmit sem tudnak. Allapota veszélyes.

— **Rendőri hírek.** Nap-nap után érkeznek a rendőrségre a panaszok, hogy hol itt, hol ott loptak el valamit. Ma is három panasz érkezett. Így Kereszty Béla máv. felügyelő neje panaszt tett, hogy a Rákóczi-utca 9. szám alatt levő lakásuk udvaráról tegnap este 6-7 óra között a baromfiketrecből ismeretlen tettes 2 darab pulykát, egy fehéret és egy sötétszürkét ellopott. Hiába, kelendő most a pulykapecsenye! — Ökrös Eszter Szappanos-u. 18. szám alatt lakó asszonynak meg az a bizonyos ismeretlen tettes tegnap délután a zártlanul tartott szobájából a völegényétől ajándékba kapott ékszereit — körülbelül 200 korona értékben — lopta el. — Salamon Berta, aki Eötvös-utca 4. szám alatt lakik, panaszt tett szintén ismeretlen tettes ellen, ki padlásáról a lakat kinyitása után 100 korona értékű fehérneműjét ellopta.

— **Halálozások.** Ma délelőtt a következő haláleseteket jelentették az anyakönyvi hivatalnak: Patai Mihály ref. 56 éves, Budai Anna ref. 19 hónapos, Domokos Zsigmond ref. 38 éves.

— **«Barátságosan» fogadta.** Még ez év áprilisi elsején történt, hogy Nagy János iparhatósági megbízott Ebresi Illésnek a műhelyét akarta megvizsgálni. Ez azonban olyan barátságosan fogadta az iparhatósági megbízottat, hogy nekiesett, kitzasztotta, miáltal Nagy János súlyosabb sérüléseket szenvedett. Ezért vont a felelősségre a debreczeni kir. törvényszék és súlyos testisértés vétsége miatt 100 korona fő- és 20 korona mellékbüntetésre ítélt, melyet 20 koronánként egy napi fogházra változtathatnak át. A vádlott és az ügyesség az ítéletben megnyugodott, mely így mindjárt jogerőre emelkedett.

— **Leányok a háboruban.** Háboru sincs, adja isten, hogy ne is legyen, de úgy teszünk, mintha lenne, vagyis azért készülünk fel rá, hogy ne legyen. De a háboru eshetőségeivel nemcsak Bécs külügyi, diplomáciai és katonai főméltóságai foglalkoznak, hanem mint egy megkapó kis tudósítás hírül hozza, olyan valakik is, akiket egy egész világ választ el rém-séges háborukat megindító kemény hatalmasságoztól. Nagyszébenben fiatal leányok, a szécs-leányiskola legfelsőbb növendékei is szerepet kívénnek a talán, esetleg kitörő háboruban. Tanácskoztak, megegyeztek s rendes beadványban azzal a kéréssel fordultak az iskolaorvoshoz, tanítsa meg őket a betegpótlásra. Mert ha harcba keverednének Szerbiával, ők gondozni akarják a sebesülteket. Mindnyájan aláírták a beadványt s most várják a döntést. Megnyugtathatjuk az ifjú hölgyeket, hogy teljesítik a kérésüket. Jó tudni a betegpótlást, háboru nélkül is.

— **Jön a karácsony.** Karácsony közeledik amikor az emberek szívesebben és többet vásárolnak, amikor a kirakatok versenyeznek abban, hogy minél többet és minél szebbet mutassanak s minél hatékonyabban ingereljen arra, hogy vevő legyen abból, aki megáll kirakatot nézni. Ugy tetszik azonban nekem, bár nem akarok rossz jós lenni, hogy az idén, mintha íssé kárbaveszett volna kirakatokat csinálni. Soha ilyen örült nagy pénztelenség nem sirt le azok arcáról, akik a kirakatablakok előtt szszoktak állodogálni. Nincs pénz, — ez az örök reitén, ami minden szőban visszafér s a kiútó nyomor, e siró nincstelenség a karácsony előtti hetekben szembetűnőbb talán, mint másszor. A figyelem sok apró és kedves jele: a karácsonyi ajándék elmarad, vagy redukálódik. A pénz, amibe kerülne, kedveseknek, figyelmeseeknek lenni, ott van az osztrák-magyar bank főkasszájában. Gyűjtik, mert hát háboru lesz s kriszkindlire golyóbisok fognak röpöködni. A háttérben ott vigyorog a háboru réme, az előtérben pedig itt sirunk mi, akiknek az egzisztenciáját veszélyezteti, karácsonyi örömeit tönkreteszi a pénztelenség. A mi hiányzó tíz-husz koronánk bánja azt, hogy a szerbeknek Durazzóra fűj a foguk.

Okvetlen hallgasa meg! A Nemzeti hávéházban, a vasuti állomással szemben külföldön sírejt aratott Magyarok Péter, Tamás, Zeneke hat magyar énekes és tánczosok közreműködése mellett ma és minden este hangversenyek. Beépt díj nincs.

— **Az elkeseredett öngyilkos.** Nyolc hónapja udvarolt a szép Tóth Annának Horváth János kazánfűtő. A szerelmes kazánfűtő azonban nem talált meghallgatásra a hidegszívű leánynál. A tegnapi látogatáson Tóth Anna ridegen kijelentette, hogy nem lesz Horváthnak a felesége és sokkal okosabban teszi, ha nem szalad olyan szekér után, amely nem veszi fel. A huszonegy éves fiatalember elkeseredetten távozott. Azonban nem messzire. Megállt a kapunál, leoldotta nadrágszíjait, hurkot csinált belőle, hamarosan leszámolt sorsával és a kapu kilincssére akasztotta magát. Azonban nem könnyű dolog meghalni. Egy rendőr, kinek jelentést tettek az öngyilkosságról, azonnal megjelent és levágta a kapu kilincseről a fojtogató szíjat. Horváth János a sárba pottyant. Alighogy magához tért, első dolga volt jól összeszidni a rendőrt. Ha ő meg akar halni, kinek mi köze hozzá? A rendőr erre felszólította az új életre támadt ifjút, hogy jöjjön vele a rendőrségre. Am a szenvedélyes kazánfűtő kerekken megtagadta ezt a kívánságot és derék életmentőjét rugdosni kezdte. Az inzultált hatóság személyi csak nehezen tudta az elkeseredett kazánfűtőt megfékezni. Végül is megkötözték és így szállította a rendőrségre a kézzel lábbal tiltakozó szerelmes ifjút.

— **A vadorzó.** Tél beálltával egyik erdősegeket valószínűleg ellepik a vadorzók. Ezek aze mberiség legelszentebb tagjai, akik, ha kell, a gyilkosságtól sem riadnak vissza. Egy ilyen vadorzó a napokban megölt egy szegény, szerencsétlen embert, egy három gyermekes családapát, aki csak úgy véletlenül került puskája csőve elé. Ugy történt az eset, hogy Mikálka János halmi vadorzó a napokban Turcz község erdejében vadászott. Vadászás közben egyik bokorban gyanus zörejt hallott. Mikálka azt hitte, hogy az erdőkerülő leskelődik rá. Amint megrezzent a bokor, a vadorzó vállához kapta a puskát s célba vette a bokorban levő alafőt s ráölt. A lövés talált, a bokorban mozgó ember egy szó nélkül, holtan terült el a nedves földön. Csak napok múlva találták meg az agyonlőtt ember véres hulláját. A nyomozás során megállapították, hogy az agyonlőtt embert, aki rózsát ment szedni az erdőbe, Csorda Gergelynek hívják. A hullét felboncolják, a gyilkost letartóztatták.

— **Villámtól sújtott gyászmenet.** Jahennesburgban a vízműtelep egyik munkását, aki vizgyazatlanságból megfogta a több ezer volt feszültségű áramvezetékét, a rettenetes erejű áram nyomban megölte. A szerencsétlen ember temetésére a vízműtelep egész személyzete kivonult. Amikor a gyászmenet a temető felé közeledett, óriási zivatar támadt. Az egymást sűrűn követő villámlás a gyászmenetben résztvevő munkások közül huszat halálra sújtott, mintegy ötvenet pedig életveszedelemesen megsebesített.

— **Törvény az iskolakerülő ellen.** A közoktatásügyi miniszter novelláris uton szándékozik a beiratkozást hatékonyabban biztosítani. A nagyfokú igazolatlan mulasztások megszüntetésére, avagy csak lényegesebb csökkentésére is elégtelennek bizonyult bírságotlasi eljárás helyett majd a kihágási eljárást alkalmazzák. Az idevonatkozó törvénytervezetet tanulmányozás s megfelelő javaslattal végett a napokban elküldték a tanfelügyelőséghez.

Legújabb.

Saját tudósítónktól.

A török békekövetek.

Konstantinápolyból jelentik: A kormány Noradunghian külügyminisztert, Resid pasa kereskedelmi minisztert, Tevfik bej londoni nagykövetet és Resid bej jogtanácsost bizta meg a béketárgyaláson való képviselésével.

Görögország békét köt.

Athénből jelentik: Hivatalos jelentés szerint a londoni kéketárgyaláson a görög megbízottak is részt fognak venni.

Hartwig

Bécsből jelentik: A Hartwig belgrádi követ állítólagos visszahívásáról az itteni illetékes helyen semmit sem tudnak, sőt alapos ok van arra, hogy ennek a hírnök helyességét kétségbevonják.

Változatlan helyzet.

Belgrádból jelentik: A helyzet nem változott még, jollehet az összes hatalmak, köztük Oroszország is, azon fáradoznak, hogy a szerb kormányra békés értelemben hassanak.

Az ostromolt várak.

Konstantinápolyból jelentik: Drinápoly és Szkutari a fegyverszünet föltételei szerint naponként kap eleséget. Drinápolyt illetőleg kikötötték, hogy a bolgárok naponként szállítanak eleséget, de viszont a törökök a Csataldzs előtt álló bolgárokat tartoznak eleséggel ellátni. Ugy az ostromlóknak mint az ostromlottoknak meg van engedve, hogy a fegyverszünet alatt sáncaikat kijavítsák.

Az Uj Debreczen szerkesztősége Darabos-u. 7.

Telefon 4-12.

CSARNOK

A fiu.

Regény.

(14.)

A főzéssel jóformán végeztek, midőn a városba küldött futár ismét az udvarra vágta, jól nyargalt és e mellett okosan, lovan nem látszott a megerőltetés.

Mari kisasszony mindjárt kicsomagolt mindent, a mit a futár magával hozott és midőn e közben meghallá, hogy a fiu a mellékszobában felébredt és sirni kezd, meghagyta Miskának, hozza ki és nyugtassa meg, de egyszersmind ügyeljen arra is, hogy ujja el ne aludjék.

— Majd mindjárt is, a konyhába fűrésztjük meg, fordult aztán a tábornokhoz, ki nem győzött eléggé bámulni azon, miként rendezte Mari kisasszony oly ügyesen és gyorsan a kezei között lévő ezer apróságot. A szobában még előbb be kellene fűteni.

A tábornok csodálkozása határtalan lón, Befűteni! ilyen szép meleg októberi napon! De nem szólt semmit. Bizalma épp oly nagy volt, mint csodálkozása. — Bámulatra méltó ugyan; de ha ő mondja, bizonyára van értelme.

Mari kisasszony pedig a figyelmesen hallgató tábornokot egyre oktatva, elkészíté a kis Kilián lakomáját, hogy az mindjárt a fűdő után megetethető legyen; azután pedig hozzáfogott a fűrésztési előkészületekhez. E célra felgyürte kek ünneplő ruhájának ujjait, könyökig mélyesztő karját a langyos vízbe és majd hideg, majd meleg vizet öntött a kádba, hogy a fűdőnek megadja a kellő hőfokot. Azután pár pólyát akasztott a tűzhelyre, hogy megmelegedjenek. Kivette a kicsikét Miska

karjaiból, kipólyáztata és megfűrésztötte annak rendje és módja szerint.

A tábornok elragadtatva nézte az egész procedurát, akár estig elnézte volna. Miskának is tetszett a látvány. Ott állt haptákban, ujjait szabályszerűen a nadrág-varrata szoritva és szemít csak ritkán fordítva el a szeretetreméltó tanítónő meztelen fehér karjáról.

Kilián nyugodtan viselte magát a fűdőben. Csendes magaviselete mintegy tüntetésnek látszott melynek értelme tán a következő lehetett: „Végre jó kezekbe kerültem; látjátok, így kell banni urakkal, a milyen én is vagyok.“ A fűdő után jól megszári va, ismét bepólyáztak és a pámlag szögletébe helyezték. Az oda nyújtott palackból aztán a tábornok legörvendetesebb meglepetésére olyan jóízűket szívott, hogy a palack csaknem egészen kiürült. A fiu erre nyugodtan elaludt.

Mari kisasszony ezután megadta a kellő utasításokat, miként kell a gyermeknek minden két órában — de kisebb időközökben scsmi csetre sem — tejet adni, mint kell minden etetés előtt újra bepólyázni, mire azután ismét a konyhába sietett, hogy az ebéd után nézzen.

Miska az alatt fölterített, a tábornok pedig aztalához ült oly hangulatban, minőben már régen, nagyon régen nem volt. Pár percz múlva Mari kisasszony maga állitá elé a párolgó leveses tálat. A tábornok ugyan felakart ugarni hogy protestáljon vendége e folytonos szolgálattételei ellen, de az eléje tártuló látvány lebilincselte.

Mari kisasszony úde arca szinte csatant a piroságitól, csincs ruhája redők nélkül simult karcau alakjához, egész lényéről annyira kecsesség, oly megnyerő szendesség sugárzott, hogy a tábornok elragadtatásában nyugodtan ülve maradt, nehogy a kedves benyomást, mely szívét ömerctien érzelmekkel tölté el, megzavarja. Mari vele szemben foglalt helyet és oly elfogulatlanul osztott a tábornoknak levest, mintha ennek így kellene lenni.

Később már maga a tábornok is úgy érzé, mintha mindennek így kellene, máskép

nem szabadna lenni. Álomnak hitte, a leghőbb vágya volt: vajha az álomból sohasem kellene más valóra ébredni.

Mikor pedig Miska az ételeket felhordta és a tábornoknak ujra meg ujra alkalma nyílt a Miska és Mari kisasszony főzte között összehasonlító párhuzamot vonni és kellőleg megcsodálni azt az óriási különbséget, melyet a kettő között talált: elkezdett eddigi existenciájával elégtelen lenni. Örömeben alig talált szavakat, hogy háláját, köszönetét a viruló szép leánynak kellő módon kifejezze.

Folytatjuk.

A szerkesztőért felelős Voith György.

UJ DEBRECZEN

Deczember 15-én

uj előfizetési időszak nyílik. Felkérjük hazafias olvasóközönségünket, hog ez alkalomból terjesztek ismerőseik körében az „Uj Debreczen“-t. Szerezzenek minél több uj előfizetőt, hogy annál szélesebb körben terjeszthesük a nemzeti és demokratikus eszméket. Aki az „Uj Debreczen“-re előfizet, 8 napig ingyen kapja a lapot, akipe dig tiz előfizetőt gyűjt, annak ingyen küldjük.

Alapítottatott 1801-ben.

Horovitz Zsigmond

két szedőgép és villamos erőre berendezett

könyv- és műnyomdája

DEBRECZEN, Darabos-u. 7.

Telefon 412.

Telefon 412.

„UJ DEBRECZEN“

politikai napilap kiadóhivatala.

Telefon Interurban 412.

Készít a legrövidebb idő alatt és legjutányosabb árban mindenféle nyomtatványt.

NÉVJEGYEK, Eljegyzési, Esketési és Bál meghívók elismert legjutányosabb árban.

Órangu hölgyek legkedvencebb szépítőszere
a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

Ezen kiváló arckenőcsöt az egész világon sok millió úrhölgy használja, mert a legújabb tudományos buvárlatok alapján készült arc-crème és mert hírneves vegyészek állítása szerint ez a legjobb és teljesen ártalmatlan arc-szépítő és finomító. A Margit-crémet a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás mely valóban meglepő, gyors és biztos. A bőr teljesen átalakul tőle és az úde, telt, bársonysima s rózsásfehér lesz. Rár nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szep lők, májfoltok és mindennemű kiütések. A Földes-féle Margit-crème nemcsak szépíti az arcot, hanem ápolja és megóvjja az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen. Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk! Kapható az egész világon. Tegelye 1 és 2 kor. Margit-szappan 70 fill. Margit-puder 1 K. 20 f. Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD
KAPHATÓ: Debreczenben Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drög, Mihálovics Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla H-Szoboszlón Barbóc Zsigmond H.-Bő-zórményben Ercsey Gábor gyógyszerészekben.

25000 óra

1 drb kor. 2.50.

Legújabb párizsi fazon, 36 óráig pontosan jár, aranyozva, 18 karátos aranyból, 3 évi jótállással csak kor. 250, 2 óra kor. 480, 5 óra kor. 1130. Egy legújabb fazonu párizsi aranyozott lánc 50 fillér, - lánc kor. 125.

Kockázat kizárva. Nem tetszőért a pénz vissza. Utánvét mellett szállít az óra áruháza:

A. KAPELUSZ

KRAKAU (Ausztria) Dietelsgasse 57-882.

Vezérképviselő

egy nagyobb gyár részére azonnali belépésre keresetlik. Szorgalmas és intelligens uriember, aki jó bizonyítványokkal igazolni tudja, hogy üzletszerzésben eddig is kiváló eredményeket ért el,

magas jutalékkal

felvétetik. Ajánlatok német nyelven küldendők: „O. 5818.“ Haasenstein Vogler A.-G. Wien I. címre.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

Épületfa, deszka és cserépkereskedése

Wesselégyi-tér 6. sz. alatt
(Berta-gőzmalom mellett.)

Kartelen kívül, tehát olcsó árak.

Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezze be.

Ludeser János

női, pipere csipke és rövidáru üzlete
(Varosház épület)

Szalag, csipke, keztyű, ritikül, arefátyó harisnya és párisi ujdonságokban.

Uj! 1912 év szenczácziója! Uj!
D. R. G. M. No. 526081.

Uj évi viccz-kártyák

még eddig nem létezett dolgok, minden kártya egy ujdonság! Felülmúlhatatlan humoros és szenczácziós, minden le-kisebb küldemény is jól szortirozva, minden kártya borítékban.

Mi vagyunk az egyedárusítók!
Képviselek minden vidékről felvétetnek.
75 fillér beküldése mellett 10 eredeti minta
25 drb 1— kor. Habighorst & Co.
50 drb 1.75 kor. Bechum 1. W. postafiók 49.
100 drb 3— kor. Utánvéttel 40 fillérrel több.
Fizetés gyanánt levélbélyegeket is elfogad.

Apró hirdetések.

Levélbélyegeken is lehet az apró hirdetések árát mellékelni. A kiadóhivatal fönntartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. — Tudakozódásokra készséggel adunk felvilágosítást, ha a válaszra szükséges levélbélyeget mellékelik. Minden hirdetésre ingyen ad fölvilágosítást a kiadóhivatal s hirdetéseket kívánatra díjtalanul szerkeszt.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fígva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinnek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

OLCSÓ és jó órák, ékszer legolcsóbban szereshetők be Gasparik Ádám órás és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi-utca 12. Ugyanott órajavitások legolesóbban eszközöltetnek.

Diszes kirakatállvány teljes felszereléssel eladó. Megtekinthető Falk kefégyár városi üzletében Szechenyi-utca 1.

Makulatura papiros olcsón kapható a kiadóhivatalban.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POROK

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyet és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakosabb GYOMOR- és ALTEST-BÁNTALMAK, gyomorhév, rögzött SZEKREKEDES, májbántalom, VÉRTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyet tünteti fel és a Moll-féle sós borszesz nevezetesen, mint a fájdalom-észillapító bedörzsölésiszet-köszvény, csusz és a meg-hűléségyéb következményei-nél legismertebb népszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készitet gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozásáért és ápolására ugy gyermekek, mint felnöttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva. Fő-széküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

os. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesitetnek. A rakárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készitményeket kérni

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R-T. FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zár, Spalato, Cuzola, Gravosa (Ragusa) Ca te nuovo és Cattaróba. Az utazás tartalma G avosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összekötés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összekötés

Fiume-Ravenna: hetenként 1 járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapesti feől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a haállomásig és onnan közlekednek. Ugyszinten Veneziában és Anconában az orosz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano fele stb. stb.

A gőzhajók minden kényelemmel, háőfülkékkel, kiténő étteremmel és a kényes és kelemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi menetjegyiroda, Budapest (V. Vigadó-tér.)** és annak összes magyarországi fiókodái

Lapkihordó asszonyok lapunk kiadóhivatalában felvételre

Legtartósabb

huzott drótszálas lámpa.

Magyar

SIEMENS - SCHUCKERT - MÜVEK

Budapest. VI., Teréz-körút 36.

Kapható:

Molnár Testvérek-nél.

DEBRECZEN, Egyház-tér 2.

∴ HIDVEGER ANTAL ∴ Foglalkozik
bank és váltóüzlete
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz. **az összes**
TELEFON 416. szám. **bankügyletekkel**

Ő csász. és Apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A közös katonai jótékony célokra szánt

XXIX-ik Csász. Kir. Államsorsjáték.

Ez az Osztrák birodalomban egyedüli törvényesen engedélyezett sorsjáték 21,146 készpénz nyereményt tartalmaz, 625,000 korona összértékben

A főnyeremény **200.000** korona

A húzás 1912. december 19-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona

Sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zoilamsstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékben, donánytözsdekben, adó-, posta-, távirat- és vasúti hivataloknál, vasúti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegy vevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya).

Gyógyítható-e a tüdőbaj?

Ez a rendkívül fontos kérdés mindenkit foglalkoztat, aki asztma, tüdő- és égető tuberkulózis, tüdőcsucshurut, tüdővész, makacs köhögés, eynyalkasodás vagy állandó rekedtség gyötör s eddig nem talált orvoslást. Minden ilyenféle beteg kap tőlünk teljesen ingyen egy könyvet képekkel Guttman dr. orvostól a Finsen-gyógyintézet főorvosától a következő tárgyról: **Gyógyítható a tüdőbaj?** Azonkívül egy próbacsomagot kitűnő diétikus teáinkból, Ezekre magasztalják, akik eddig használták. Gyakorlott orvosok ezt a teát mint kitűnő diétikumot **tüdőtuberkulózis (tüdővész), asztma, krónikus gége- és gégehurut** ellen rendeltek és magasztalták. A tea nem tikos szer, **Lisber-fele növényekből készül**, a melyeket császári rendeletre szabadforgalomba bocsátottak. Ara olyan olcsó, hogy a legszegényebbek is használhatják. Hogy minden betegnek minden rizikó nélkül alkalmat adjunk a tea kipróbálására s hogy a betegsége felől mindenkit fölvilágosíthassunk, elhatároztuk, hogy minden betegnek megküldjük a **Gyógyítható-e a tüdőbaj?** című német füzetet egy próbacsomag teával teljesen ingyen és bérmentesen. Tessék levelezőlapot írni Puhlmann & Co címre Berlin, 901. Müggelstrasse 25.

! Kitűnő hangszerek! !
legolcsóbb árak mellett és kifogástalan kivitelben

Minden harmonikához egy díjtalan önmegtanulási iskola van csatolva.

Nr. 112¹/₂ Iskolahegedű ¹/₄ nagy, lángozott, polirozott padlóval K 580. — Nr. 113¹/₂ Iskolahegedű ¹/₄ nagy, szépen lángozott, polirozott padlóval, jobb minőség K 650. — Nr. 115¹/₂ Iskolahegedű ¹/₄ nagy, berakott, szépen lángozott padlóval, igen kedvelt fajta K 760. — Iskolahegedű ébenfagarnitúrával, hangban és kivitelben kitűnő K 840, 9—, 1080. — Nr. 212¹/₂ Zenekarhegedű ébenfagarnitúrával K 1680
Vonó K —90, 1-10, 1-50, 2—, 2-20 és feljebb

Jobb harmonikák:

Nr. 300³/₄, 10 billentyű, 2 regiszter, 28 hang nagyság 24×12 cm. K 5—
— Nr. 654³/₄, 8 billentyű, 1 regiszter, 24 hang, nagyság 28×14 cm, K 540. — Nr. 305³/₄ 10 billentyű, 2 regiszter, 50 hang, nagyság 26—14 cm, K 640. — Nr. 663³/₄ 10 billentyű, 2 regiszter, 50 hang, nagyság 31×15 cm, K 8—.
— Nr. 666³/₂ 10 billentyű, 2 regiszter, 50 hang, nagyság 28×16 cm. — K 950.

Jobb harmonikák:

K 11—, 12—, 14—, 1650, 19—, 21— és feljebb

Nagy választék zenehangszerekben főkatalógusomban. — Nincs rizikó, kicserdítés megengedve, vagy pénz vissza. Szétküldés utánvétellel vagy előrefizetés mellett. Az elismert versenyképes világcég:

Hanns Komrad
cs. és kir. udv. szállító hangszeráru szétküldési áruházából

BRÜX, Nr. 2136. (Csehország). — Gazdagon illusztrált árjegyzéket, amely 4000 ábrat tartalmaz, kérésre ingyen és bérmentve kaphatja meg mindenki

Küldés utánvétellel, vagy előrefizetés mellett!
Nincs kockázat! Kicserdítés megengedve, vagy pénz vissza

Betegápolás.

Az összes gyógykezelési eszközök, haskötők, gummigörcsér-harisnyák, egyenestartók, testegyenészeti gépek, műlábak, műkarok, kétszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villanygépek a legmegbízhatóbb minőségben csakis

FISCHER PÉTER ÉS TÁRSA Részv.-Társ. cégégnél

Alapított 1856.

Telefon 988.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 6. szám szereshetők be. Most jelent meg legújabb képes árjegyzékét váratra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.